

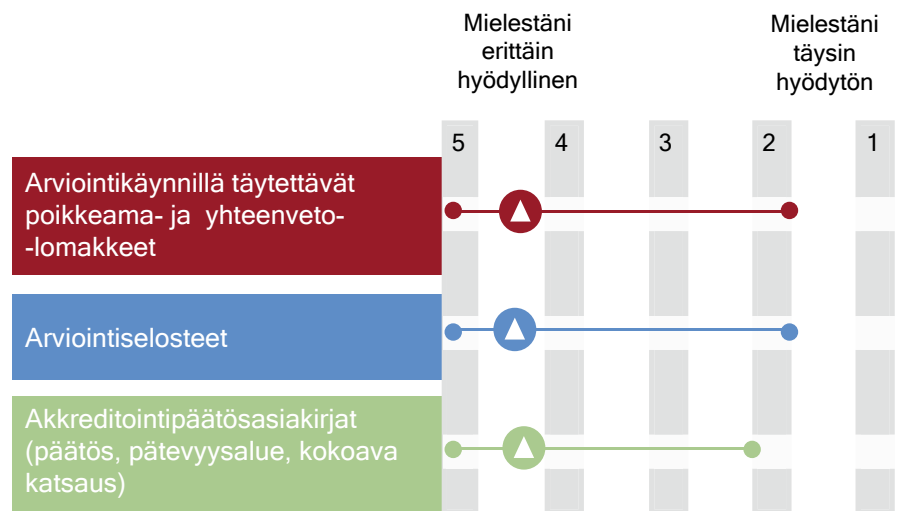
FINASin toivotaan kehittävän raportointia

Maaliskuun alkupuolella lähetimme asiakastytyväisyyskyselyn akkreditoituille toimielimille. Halusimme kuulla asiakkaittemme mielipiteen siitä, millaisina FINASin toteuttamat arvioinnit on koettu. Kyselyn tavoitteena on kehittää FINASin arviointiprosessia ja tulosten raportointia. Vastauksia saatiin yli 50 asiakkaalta, ja vastausprosentti oli 22. Vastauksista noin 30 % tuli vesi- ja ympäristöanalytiikka- ja elintarvikelaboratorioista sekä n. 20% kliinisisistä laboratorioista. Toinen puoli vastauksista koostui fysikaalista testausta ja kalibrointia tekevistä laboratorioista. Sertifiointielinten tai tarkastuslaitosten osuus jäi muutamaa vastaajaan. Vastauksissa oli erittäin runsaasti sanallista palautetta, josta saadaan tietoa toiminnan kehittämiseen. Kiitokset kaikille vastanneille arvokkaasta palautteesta!

Kyselyssä mitattiin tyytyväisyyttä FINASin toimintaan yleisesti sekä tyytyväisyyttä arvioinnin tasapuolisuuteen, toteutukseen ja raportointiin. Arviointiasteikkona olivat numerot yhdestä viiteen, joista viisi merkitsi erittäin hyvää ja yksi erittäin heikkoa tyytyväisyyttä (kuva). Jokaisen käytetyn asteikon keskiarvo oli noin 4, ja kaikista asteikoista laskettu vastausten keskiarvo 4,1, mikä vastaa arviointikäynneiltä saatua jatkuvan palautteen vuosikeskiarvoa (4,3). Yksittäiset vastaukset vaihtelivat arvosanojen kaksi ja viisi välillä, ja sanalliset vastaukset toimivat perusteluina sekä hyvään että heikkoon tyytyväisyyteen.

FINAS todettiin sanallisissa kommentteissa mm. asialliseksi, joustavaksi ja rakentavaksi. Arviointikriteerien soveltamisessa useat vastaajat toivoivat enemmän tasapuolisuutta kohteiden välillä. Arvioinnin käytännön toteutukseen oltiin yleensä

Arviointiprosessiin liittyvän raportoinnin hyödyllisyys

melko tyytyväisiä. Kyselyssä pyydettiin sanallisia kommentteja arviointiprosessin ja raportoinnin kehittämiseksi. Niitä olikin vastauksissa runsaasti. Eniten kritiikkiä tuli raporttien ja päätösten pitkistä toimitusajoista.

Sekä arviointikäynnillä tehtäviin poikkeamaraportteihin että arviointiselosteisiin esitettiin parannusehdotuksia. Arviointikäynnillä havaittujen poikkeamien toivottiin tulevan kirjatuiksi entistä selkeämmin. Toisaalta poikkeamalomakkeisiin kirjattavien korjaavien toimenpiteiden esittäminen yksiselitteisesti heti loppukokouksessa todettiin useassa vastauksessa ongelmalliseksi. Vastauksissa esitettiin, että korjaavien toimenpiteiden suunnitteluun pitäisi varata enemmän aikaa, koska poikkeamat edellyttävät ongelman analy-

sointia todellisten juurisyiden löytämiseksi. Arviointiselosteiden toivottiin olevan tiiviimpiä, ja keskittyvän tehtyihin havaintoihin. Kommentteissa kiteytyy selvästi myös toivomus saada arvioinnista apua toiminnan kehittämiseen. Selosteissa toivotaan kerrottavan lyhyesti ja ytimekkäästi vahvuudet ja heikkoudet sekä kehityskohteet.

Saatu palaute huomioidaan FINASin toiminnan parantamisessa, jossa raportoinnin kehittäminen on parhaillaan yhtenä painopisteenä.

Tapio Ehder

ISO/IEC 17025 standardin uusi versio ilmestyy

Testaus- ja kalibrointilaboratorioiden akkreditointivaatimuksista ISO/IEC 17025 on ilmestymässä uusi versio. Uusi versio on tehty, jotta standardi on linjassa yleisen laatujärjestelmästandardin ISO/IEC 9001:2000 kanssa. Tällä hetkellä standardissa ISO/IEC 17025 viitataan vanhaan versioon ISO/IEC 9001:1994. Päivityksen tavoitteena oli toteuttaa vain nykyisen ISO/IEC 9001 kannalta välttämättömät muutokset. Varsinainen standardin uudistus tulee ajankohtaiseksi tästä viiden vuoden kuluttua, standardien normaalin ylläpitomenettelyn mukaisesti.

Päivitetty standardi ISO/IEC 17025:2005 sisältää vanhaan versioon verrattuna vain vähän muutoksia. Muutokset ovat lähinnä johtamisjärjestelmässä ja viittauksissa standardiin ISO/IEC 9001.

Muutokset johtamisjärjestelmää koskevis-
sa vaatimuksissa (ISO/IEC 17025 kohta 4)

- sanan quality management system (laatujohdantajärjestelmä) sijasta käytetään sanaa management system (johtamisjärjestelmä)
- sitoutuminen johtamisjärjestelmän jatkuvaan parantamiseen tulee osoittaa
- johtamisjärjestelmän tavoitteiden toteutumista tulee käsitellä johdon katselmuksessa

- laboratorion tulee hankkia asiakkailta palautetta, jonka avulla johtamisjärjestelmää ja palvelua voidaan kehittää (4.7)

Muutokset teknisissä vaatimuksissa (ISO/IEC 17025 kohta 5)

- vaatimus arvioida saadun koulutuksen tehokkuutta (5.2.2).
- vaatimus analysoida laadunvarmistustuloksia, verrata tuloksia asetettuihin kriteereihin sekä reagoida tarvittaessa ennalta sovitulla tavalla (5.9.2)

Päivitetty standardi toteaa, että laboratorion täyttäessä sen vaatimukset toiminta vastaa oleellisilta osin ISO 9001 laatuvaatimuksia. Päivitettyssä standardissa todetaan myös, että sitä ei ole tarkoitettu käytettäväksi sertifiointitoiminnassa.

Uusi standardi ISO/IEC 17025 julkaistaneen kesän 2005 aikana. Akkreditointielimet ovat kansainvälisesti (International Laboratory Accreditation Cooperation ILAC) sopineet päivitetyn standardin käyttöönotossa kahden vuoden siirtymäajasta. Akkreditoitujen laboratorioiden arviointi päivitetyn version mukaan suoritetaan normaalien määräaikais- tai uudelleenarviointien yhteydessä, ellei muuta sovi.

*Christina Waddington
Päivi Kähkönen*

FINAS kouluttaa

Asiantuntijasta arvioijaksi -kurssi

Laboratorioiden ja tarkastuslaitosten pätevyyden arviointia käsittelevä kurssi, 25.-27.10.2005. Kurssi on tarkoitettu ensisijaisesti kouluttamaan FINASin arviointitehtävissä tarvittavia teknisiä arvioijia. Lisätietoja ja hakemuslomakkeita kurseista saa FINASin www-sivuilta (www.finas.fi), Anne Väisänen puh. (09) 6167 215 tai anne.vaisanen@finas.fi.

Arvioijaseminaari

FINASin teknisinä arvioijina toimiville henkilöille, 22.9.2005. Seminaarissa käsitellään arviointityön ajankohtaisia asioita ja arvioinnin harmonisointia. Kutsu arvioijaseminaariin ja päivän ohjelma lähetetään teknisille arvioijille lähempänä seminaarin ajankoh-
taa.

Koulutustilaisuus elintarvikelaboratorioille

“Ajankohtaista elintarvikelaboratoriorintamalla” -koulutustilaisuus elintarvikelaboratorioille järjestetään 4.10.2005 Helsingissä. Tilaisuuden järjestäjinä ovat Eläinlääkintä- ja elintarviketutkimuslaitos EELA, Elintarvikevirasto EVI, Kasvintuotannon tarkastuskeskus KTTK, FINAS sekä Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus STTV.

Standardi ISO 15189 otettu käyttöön eurooppalaisissa laboratorioissa

Kliinisille laboratorioille tarkoitettu standardi ISO 15189, Medical laboratories – Particular requirements for quality and competence, on herättänyt paljon kiinnostusta kliinisissä laboratorioissa eri puolilla Eurooppaa. Standardia on alettu soveltaa jo useassa laboratorioissa, ja laboratoriot ovat hakeneet akkreditointia standardin vaatimusten mukaisesti. Standardiin ISO 15189 perustuvia akkreditointipäätöksiä on tähän mennessä tehty eniten Saksassa, ja ensimmäiset päätökset on jo tehty myös mm. Ruotsissa ja Virossa.

Myös Suomessa standardista on keskusteltu paljon, ja vuonna 2004 tekemämme kyselyn perusteella osa kliinisistä laboratorioista oli aikeissa ottaa standardi huomioon omassa laatujärjestelmässään. Kyselyssä tiedusteltiin myös laboratorioiden halukkuutta hakea akkreditointia standardin ISO 15189 mukaisesti, ja osa laboratorioista ilmoitti mahdollisesti siirtävänsä standardin käyttöön vuosien 2005-2006 aikana. FINAS on valmis aloittamaan standardin ISO 15189 mukaiset arviointit, ja odotamme innostuneina ensimmäisiä hakemuksia. Jos laboratorion on jo standardin SFS-EN ISO/IEC 17025 mukainen akkreditointi, voidaan arviointi toteuttaa määräaikaisarvioinnin tai uudelleenarviointien yhteydessä. Pääarviointit Tuija Sinervo, Margareta Hägg ja Giselle Nick-Mäenpää antavat mielellään lisätietoja standardin ISO 15189 mukaisesta akkreditoinnista. Akkreditointihakemusta voi tilata sähköpostilla osoitteesta mari.karvonen@finas.fi.

Tuija Sinervo

FINAS tiedottaa

Mittatekniikan keskuksen puhelinnumerot muuttuvat

FINAS ja koko Mittatekniikan keskus siirtyy 1.10.2005 käyttämään uutta, valtakunnallista puhelinvaihdetta. Tässä yhteydessä kaikki lankapuhelimien numerot muuttuvat. Alueellisen suuntanumeron 09 käyttö loppuu, ja uudet numerot ovat tyypiltään muotoa 010 6054 xxx. Uuden puhelinvaihteen numero on: 010 6054 000. Kaikki FINASin nykyiset puhelinnumerot toimivat edelleen normaalisti. FINASin asiakkaat voivat jo nähdä uusia 010 60-alkuisia numeroita ottaessaan vastaan puheluita, jotka soitetaan matkapuhelimesta. Uusista numeroista tiedotetaan tarkemmin syyskuussa Päivitetyt yhteystiedot löytyvät aina FINASin internet -sivuilta kohdasta Yhteyshiedot.

Henkilöuutisia

Arviointisihteeri Anne Väisänen aloitti työnsä FINASissa 1.4.2005. Koulutukseltaan hän on tradenomi, johdon assistentti ja kielten koulutusohjelmasta. Annen työtehtäviin kuuluvat arvioinnin ja koulutuksen tukipalvelut. Ennen FINASiin tuloa Anne on toiminut toimistosihiteerinä Puolustusministeriössä sekä asiakaspalvelutehtävissä Anttila Postimyyntissä. Aiemmalta koulutukseltaan hän on laborantti ja työskennellyt laboratoriotyöntekijänä Stora Enso Fine Papersin Oulun tehtailta sekä Valio Oy:n hillotehtaalla Suonenjoella.

Atk-sihteeeri Mari Karvonen on palannut vanhempainvapaalta.

Uusia julkaisuja

EA-6/03 (rev.00) EA Guidance For Recognition of Verification Bodies Under EU ETS Directive.

Uusia akkreditointipäätöksiä

K048 Kaakkois-Suomen kalibrointikeskus, Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulu; Dimensionaaliset suureet: Pituus, 13.4.2005.

T220 Polartest Oy, Metallilaboratorio; Metallisten aineiden rikkova aineenkoe, 23.3.2005.

T221 Oy FF-Chemicals Ab; Puskuriliuosten pH-määrittäminen ja mittaliuosten titrimetrien määrittäminen, 22.4.2005.

Akkreditointipäätösten muutoksia

I025 Helsingin Energia, TurvaHelen-palvelut; akkreditointi on peruutettu, 12.4.2005.

T002 Rautaruukki Oyj, Ruukki Production, Raahen tehdas, Aineenkoetuksen laboratorio; pätevyysalueeseen on lisätty metallisten materiaalien rikkomaton aineenkoe, 28.4.2005.

T050 VTT Prosessit, Päästöjen hallinta, Materiaalit ja kemikaalit; laboratorion nimi on muuttunut ja uusi nimi on VTT Prosessit, Energia ja ympäristö, Materiaalit ja kemia, Metsäteollisuus, 23.3.2005.

T055 HUS-Yhtymä, HUSLAB, Kliinisen kemian ja hematologian vastuualue; pätevyysalueeseen on lisätty Iho- ja allergiasairaalan, Jorvin sairaalan sekä Peijaksen sairaalan laboratoriot, 13.4.2005

T059 Ylä-Savon ympäristölaboratorio; akkreditointi on peruutettu, 2.5.2005.

T124 Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä TYKS-LABORATORIO; laboratorion nimi on muuttunut ja uusi nimi on Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä TYKSLAB, 18.2.2005.

T128 Kansanterveyslaitos: Huumetutkimusyksikkö, Huumelaboratorio, Huumetutkimuslaboratorio, Verenalkoholilaboratorio, Analyttisen biokemian laboratorio, Neuvolaserologian laboratorio, Isyystutkimuslaboratorio; pätevyysalueeseen on lisätty Enteroviruslaboratorio, 24.3.2005

T152 Forssan seudun terveydenhuollon kuntayhtymä, Elintarvikelaboratorio; akkreditointi on tilapäisesti peruutettu, 21.4.2005.

T168 PSV-Maa ja Vesi Oy; laboratorion nimi on muuttunut ja uusi nimi on Nab Labs Ympäristöanalytiikka Oy, 21.3.2005.

T171 VITA-Terveyspalvelut Oy, VITA Laboratorio; pätevyysalueeseen on lisätty kliininen mykologia, 17.2.2005.

T173 HK Ruokatalo Oyj, Keskuslaboratorio Vantaa; pätevyysalueeseen on yhdistetty T174 HK Ruokatalo Oyj, Forssan laboratorio ja T176 Broilertalo Oy, Laboratorio; laboratorion nimi on muuttunut, uusi nimi on HK Ruokatalo Oy: Keskuslaboratorio Vantaa, Forssan laboratorio, Euran laboratorio, 26.4.2005.

T174 HK Ruokatalo Oyj, Forssan laboratorio; akkreditointi on peruutettu, toiminta on yhdistetty laboratorioon T173, 26.4.2005.

T176 Broilertalo Oy, Laboratorio; akkreditointi on peruutettu, toiminta on yhdistetty laboratorioon T173, 26.4.2005.

T200 HUS-Yhtymä, HUSLAB, Kliinisen mikrobiologian vastuualue; pätevyysalueeseen on lisätty Jorvin sairaalan laboratorio, 13.4.2005.

T201 Viljavuuspalvelu Oy; pätevyysalueeseen on lisätty maalajien ja multavuuden aistinvarainen arviointi, 24.2.2005.

T214 Kvaerner Masa-Yards Oy, Technology; akkreditointi on peruutettu toiminnan siirryttyä Polartest Oy:lle T220, 23.3.2005.

Uudelleen akkreditoituja

K001 SGS Fimko Oy; Pientaajuinen virta, jännite, resistanssi sekä sähköteho, 11.5.2005.

K003 Tampereen teknillinen yliopisto, Tuotantotekniikka; Dimensionaaliset suureet: pituus ja pituusjohdannaiset suureet; koordinaattimittaus, mittapalat, pituuden mittauslaitteet, halkaisija, ympyrämäisyys, tasomaisuus, suoruus, lieriömäisyys, Kulma: 1D-3D koordinaattimittauskoneiden kenttäkalibrointi, 13.5.2005.

K006 Enermet Oy, Kalibrointilaboratorio; Pientaajuiset sähkösuureet: sähköteho- ja energia, 22.4.2005.

K009 Finnair Oyj, Mittalaitetarkastus; Tasa- ja pientaajuiset sähkösuureet: tasa-jännite, Dimensionaaliset suureet: pituus, Mekaaniset suureet: paine, 13.5.2005.

K008 Vaisala Oyj, Mittanormaali-laboratorio; Mekaaniset suureet: paine; Lämpötila ja kosteus, 4.5.2005.

K013 Lentotekniikkalaitos, Korjaamo-osasto, Kalibrointilaboratorio; Tasa- ja pientaajuiset sähkösuureet: tasajännite ja -virta, vaihtojännite ja -virta, resistanssi, kapasitanssi; Aika ja taajuus; Mekaaniset suureet: paine, 18.4.2005.

K032 UPM-Kymmene Oyj, UPM Tutkimuskeskus; Optiset suureet; optiset ominaisuudet, 11.4.2005.

T008 VTT Tuotteet ja tuotanto, Äänenhallinta; Melupäästön testaus, 21.3.2005.

T009 Oy Keskuslaboratorio-Centralla-laboratorium Ab, KCL Services, Laboratorion palvelut; Veden kemiallinen testaus, paperin, kartongin ja massan kemiallinen ja aistinvarainen testaus, 15.3.2005.

T010 Rautaruukki Oyj, Ruukki Production, Raahen Tehdas, Analyysilaboratorio; Metallurgisten näytteiden analysointi ja veden kemiallinen testaus, 23.4.2005.

T012 VTT Tuotteet ja tuotanto, Lääkintälaitteiden testaus; Sähkökäyttöisten lääkintälaitteiden turvallisuustestaus, 13.5.2005.

T088 Kemira GrowHow Oy, Uudenkaupungin tehtaas, Laboratorio; Veden kemiallinen testaus, 11.3.2005.

T091 Kauhajoen elintarvike- ja ympäristötutkimuslaitos; Elintarvikkeiden ja veden kemiallinen ja mikrobiologinen testaus, 1.3.2005.

T092 Jyväskylän kaupungin ympäristöviraston laboratorio; Elintarvikkeiden ja veden kemiallinen ja mikrobiologinen testaus, 15.3.2005.

T096 Savolab Oy; Veden kemiallinen testaus sekä elintarvikkeiden, eläinperäisten näytteiden, veden ja terveydenhuollon tarvikkeiden mikrobiologinen testaus, 4.5.2005.

T097 Ilmatieteen laitos, Ilmanlaatu, Ilmankemian analytiikka; Ilmanlaadun kemiallinen testaus, 15.2.2005.

T101 Lounais-Suomen vesi- ja ympäristötutkimus Oy, Laboratorio; Veden ja ympäristönäytteiden kemiallinen ja mikrobiologinen testaus, 21.3.2005.

T190 Haapaveden kaupungin ympäristölaboratorio; Veden kemiallinen ja mikrobiologinen testaus, 17.2.2005.

T191 Insinööri-toimisto Paavo Ristola Oy, Mittaus- ja laboratoriopalvelut; Veden ja ympäristönäytteiden kemiallinen testaus, veden mikrobiologinen testaus, polttoaineen fysikaalinen testaus, päästömittaukset prosessi- ja savukaasuista sekä ympäristömelun mittaus, 4.5.2005.

T192 Tikkurila Coatings Oy, Metalliteollisuusmaalien tutkimus- ja tuotekehityslaboratorio; Materiaali- ja tuotetestaus; Maalattujen pinnan testaus, 29.4.2005.

T193 Työterveyslaitos, Turun aluetyöterveyslaitos, Akustiikkalaboratorio; Akustiikka: rakennuselementit, 3.5.2005.

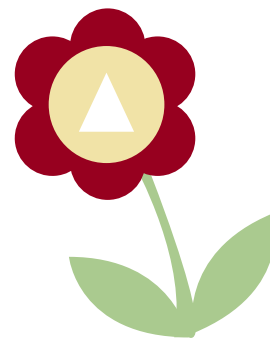
T199 Nordic Accredited Testing Laboratories Oy, NATLABS; Sähkö- ja elektronikalaitteiden EMC-, RF-, sähköturvallisuus- ja ympäristötestaus, 28.4.2005.

2

PMM
Sopimus
00180/253

Hyvää kesää
asiakkaillemme!

toivoo
FINASin
väki

Seuraava FINAS-bulletiini ilmestyy syyskuussa 2005.
Julkaisija:
Mittatekniikan keskus
FINAS

Päätoimittaja: Tuija Sinervo
Toimitussihteeri: Monika Lecklin

Ilmestyy 4 kertaa vuodessa.
ISSN 1239-310X

Osoite:
PL 239
Lönnrotinkatu 37
00181 HELSINKI

www.finas.fi
Sähköposti: finas@finas.fi
etunimi.sukunimi@finas.fi

Puhelin: (09) 616 761
Faksi: (09) 616 7341